

**До
Председателя на
Комисията по правни въпроси
към 43-ото Народно събрание
г-н Данаил Кирилов**

Относно:

*Приемане на законодателни промени
за въвеждане на електронно гласуване от дистанция*

Уважаеми г-н Председател,

В периода от 2004 г. до 2011г. Комитетът на министрите на Съвета на Европа приема Препоръка (2004)11 за правните, оперативните и техническите стандарти за електронно гласуване и Указания за сертификация, наблюдение и прозрачност, в които са заложили минималните изисквания при въвеждане на електронно гласуване. Препоръките продължават да се преглеждат и актуализират и към настоящия момент. Те са добра основа за създаване на законодателни решения за въвеждане на електронен вот при провеждане на избори и референдуми.

Според Инициативния комитет „Гласувай без граници“ законодателните промени следва да гарантират:

1. Ясна и изчерпателна дефиниция за електронно гласуване от дистанция;
2. Описание на всички етапи на процеса на организация и провеждане на електронното гласуване и отговорността на конкретните институции;
3. Наличие на процедури за сертифициране и независим одит/верификация на всички елементи на системата за електронно гласуване;
4. Осигуряване на достъп на наблюдатели до всички етапи от процеса по сертифициране, одит, организация и провеждане на гласуването, и отчитането на резултатите.

При изготвянето и приемането на законодателните промени следва да бъдат регламентирани няколко важни принципа:

1. Гласуването по Интернет да започва и да приключва преди деня на изборите/референдумите.
2. Избирателят да може да променя електронния си вот по време на периода, определен за електронно гласуване, както и чрез гласуване в избирателна

секция с хартиена бюлетина, като да се зачита само последният подаден вот.

3. Софтуерът за електронното гласуване да бъдес отворен код, достъпен публично, за да подлежи на обществен контрол и да създава доверие в процеса.

Добрата практика изисква преди въвеждане на конкретна технология задължително провеждане на пилотни тестови гласувания, в условия на откритост и прозрачност, и приемане на график за реализацията им от институциите.

След приемане на Закона за електронната идентификация, да се предвиди тестването на технология, основана именно на използването на електронната идентификация с най-високото ниво на сигурност, предвидено в Регламент ЕС 910/2014.

Необходимо е да се реши и оповести, кога избирателите ще могат да подадат своя глас по електронен път от дистанция и вотът им ще бъде официално отчетен.

Инициативният комитет „Гласувай без граници“ смята, че за постигането на адекватни и технологично защитими решения, е необходимо създаване на работна група от експерти по информационни технологии и изборно законодателство към Комисията по правни въпроси към Народното събрание, която да дава становища по постъпилите законопроекти, преди те да бъдат гласувани от комисията. Създаването на такава експертна група, при осигуряване на висока публичност и прозрачност на нейната работа, може да осигури повишени гаранции, че взетите решения съответстват на приетите от Комитета на министрите на Съвета на Европа стандарти и на нивото на развитие на информационните технологии. Изразяваме готовност да посочим експерти за работната група.

Искрено се надяваме, че ще възприемете направените от нас предложения и ще запознаете ръководената от Вас комисия с тях.

С уважение,
Представяващ Инициативния комитет
„Гласувай без граници“: